

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvoli; naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izseljevanje v Ameriko.

Slovenec hodi še vedno in v večjem številu ko kdaj prej v Ameriko dela iskat. V vinorodnih krajih so kmetije premajhne, da bi mogle stariše, mladi par in otroke preživeti. Travnikov ni, da bi živinoreja kaj drobiža dala, in polja premalo, da bi se živila za več svinj na njih pridelalo. Trgovina, katera je v prejšnjih stoletjih vkljubu prepovedim deželnih knezov, ki so hoteli meščane naše s trgovinskimi predpravici bogateti, na kmetih cvetela, in so naši kmeti tedaj s Trstom ter z nemškimi kraji z vsem, posebno pa s platnom trgovali, ta trgovina je prišla v nič. Danes tudi že krošnjarenja ni. Ne nese nič. Ostala je le še trgovina z govejo živino s Trstom in trgovina s svinjami. Nekaj krav pokupijo Obločani, nekaj svinj stržijo Hrvati ob kranjski meji.

Pri nas na Slovenskem je $\frac{3}{4}$ kmetij, ki se morajo imenovati male. Obsezajo po 10 oralov, ali pa še manj. Fabrik pri nas ni dosti, da bi se naš kmetijski človek zatekel v nje po boljšem zaslužku, kakor je oni na kmetiji. Naša veleposestva večinoma slabo gospodarijo in delavcem malo plačujejo. Ne kaže tedaj druga, nego v Ameriko iti. Potovanje tje stane okolo 200 gld. Posestniki dobijo denar s tem, da živino prodajo, ali na zemljišča dolg napravijo. Tudi fantje hočejo tje. Očetje ne morejo denarja dati za potovanja. Naši ljudje so iznajdljivi. Prej ko je čas, prevzamejo od starišev zemljišča in oženijo se. Nekaj je po ženi dote prišlo. Še je toplo gnezdo mladega zakonskega para in že gre mladi mož z doto v Ameriko. To je hudo. Nič ljubezni do žene, do domačije. Denar sem, da se pride čez široko morje! — Vedno koruzni žganci, kruh, in še ta ne vsaki dan, repa, zelje, krompir, nič vina! Tam v Ameriki je plačano delo, je vsaki dan kos mesa, nekaj piva, nekaj tobaka in če je sreča dobra, nekaj denarja se da na stran.

In naši ljudje že sploh niso več zadovoljni z življenjem ob koruzi. To je dobro znamenje za to, da naši ljudje začnejo misliti o tem, zakaj so na svetu in začnejo gledati po boljšem kosu kruha. Vsaka taka nezadovoljnost je vodila narode do zboljšanja gospodarstva in bo tudi sedaj. Slovenec ni ona potrpežljiva ovca, o kateri njegovi zgodovinarji radi pišejo, njegova zgodovina kaže, da je vedel naš kmet biti jako nezadovoljen. Njegove ustaje v minolih stoletjih se ne morejo vzeti kot neumni panti.

Amerika je dobra šola za naše ljudi. Kar jih tam ostaja, živé dobro v mogočni bogati državi, kar jih domov nazaj pride, prinese seboj utiske velikega novodobnega

gospodarskega življenja. Ali to vse ima tudi svoje slabe strani. Najboljše naše kmetijske ljudi izrabi Amerika in veliko denarja vzame potovanje tje in nazaj. 400 gold. za jednega. S tem, na tem potovanju potrošenim denarjem bi se dali že vsi naši zapuščeni vinogradi zopet obnoviti. Prišlo je res že veliko denarja iz Amerike na Slovensko. Marsikatero kmetijsko gospodarstvo se je z njim rešilo parceliranja. Ali marsikatero družbinsko življenje je šlo rakom žvižgat, marsikateri kot zakonski vpisani otrok je nezakonski in iz Amerike, nazaj prišli ljudje se ne morejo vživeti v tesno življenje in navaditi slabe hrane naše majhne kmetije. Izgubili so pa tudi dosti telesnih moči.

Izseljevanje v Ameriko gre po največ iz Galicije in iz slovanskega juga. Mej 100 prebivavci Štajerske je 63, na Koroškem 63, na Kranjskem 72, v Trstu in okolici 8, Gorici in Gradiški 69, v Istriji 72 ljudi, ki se s poljedelstvom pečajo, bodi kot lastniki zemljišč, ali delavci na njih. V vsej Cislajtaniji živi tako povprečno 55%. Češka, Moravska imata dosti industrije, tam se le 49% in v Šleziji samo 39% prebivalstva s poljedelstvom ukvarja. Tam baje ljudje dobro živijo, so dobro rejeni in tudi njih otroci, katerih je po 8 v jedni družini. Avstrija se dozda ni dosti brigala za življenje industrije. Ali, če neče iti v nič, bo morala to storiti. Madjari so že par desetletij na poti, da si ustvarijo lastno industrijo. V slovenskih krajih je dosti slapov. Vsled elektrike, ki se zdaj za delo mašin mesto sopara uporablja, bo čez nedolgo tudi v naših krajih več fabrik nastalo.

Na državno pomoč, na katero se Slovenci in posebno meščani že od nekdanj radi zanašajo, se zdaj še ni zanašati. Če sami ne bomo kaj kruha pridelali v industriji, pride pa tujec. Pa denarnih moči je le nekaj na Slovenskem. Naš kranjski škof bo v kratkem času nabral samo po miloščinah za zidanje znanih fantovskih semenišč četrtilijona in ima upanje dobiti vkup milijon in več. Morebiti bodo ta semenišča zadrževala izseljevanje naših krepkih kmetijskih ljudi v Ameriko? Obnovilo se bo samostansko življenje. Lahko tudi za ženske samostane dobimo. Ali teh smo imeli pred 300 leti vse polno in prišlo je tako, da so menihi in nune včasih se družili, včasih pa pobegli iz samostanov. In če se je kmet spuntal, padale so njegove sekire kaj rade po samostanskih vratih. Torej ni bil zadovoljen naš oče z lenobo v samostanih, ki se je ob njegovih žuljih živela. Ali danes je vse preveč ljudi na svetu in tudi na Slovenskem. Torej ne kaže druga, kakor se brigati za zboljšanje onega gospodarstva, ki ljudstvu kruha in več kruha prinaša. Boljše je le,

že pridobljeno domovino pod nogami imeti in si v njej tla utrditi, kakor pa iskati si v tujini druge domovine. To pa je le mogoče, če se meščanski in drugi kapital v naših deželah poprime industrije, ono rokodelstvo, ki se več rešiti ne more, pusti utoniti in če veleposestva, coklje starega gospodarstva, stran vrže. Mašina mora v delo poljedelca, iz takozvanega ekstenzivnega obdelovanja se mora priti v intenzivno, to je, njiva, travnik se mora zboljšati, mora se na istem oralu več pridelati, mora se umetni gnoj rabiti, travniki se morajo osušiti, sadje negovati in z mašino v delu ni treba toliko človeških moči. Pri mali plači zdajšnjega obdelovanja isti itak ne morejo ostati. Če pa je kaj fabrik v deželi, gredo ti na kmetiji odvečni ljudje v nje in s tem v boljše zaslužke. Tam si že sami priboujejo iste. Če mašina kmetu pomaga, pa tudi one delavce, ki jih imeti mora, ložje boljše redi in boljše plača.

To so jedini poti, po katerih moremo priti na zeleno vejo! Pa kje denarja vzeti? Naš škof dr. Jeglič je pokazal, da je denarja dosti v deželi. Če daš slovenski človek za izveličanje par fantov, ki res duhovniki postanejo in potem duhovensko živijo, toliko denarja, boš ga tudi imel za kajnit, tomaževo žlindro, za mašine, ki jih cela vas kupi za osušenje travnikov, za popraviljanje svinjakov, za nakup semena, pese, za prenovitev krompirja, za boljše semenske deteljo, kar vse ti lepe junce, lepe prešiče, lepe konje rediti pomaga in tebi kaj več klobas, mleka in sira da. Veš, kakor njiva brez redilnih snovi, tako tudi tvoje moči ne strpijo, če jih le pri repi držiš! — Nemara potem lahko sam svojemu fantu nebesa kupiš, ker lahko sam za njegov nauk sto gold. na letu daš in fant lahko glavo pokonci nosi, in ne bo živel v beraški kuhinji. Je veliko vredno za mladega človeka, če mu ni sila bila, od dobrot mej nauki živeti. Taki ljudje so potem kot možje pametno ponosni, se ne bojijo zlodja in dosti več so rabljivi, ko oni, katerim ja beraška kuhinja hrbitišče sklonila.

Človek je le enkrat mlad. Beračenje pa ne podaja jasnih strani tem našim mladim, z beraško žlico po semeniških kuhinjah za kosilom letečim ljudem. Morda pride čas, ko se bo mladina na državne stroške v semeniških redila in učila, ali ista bode mladež za ta svet izgojevala. Do istega časa je še nekaj milj daleč. V boljše in ne v slabše razmere pa moramo že zdaj hrepeneti, pripravljati boljše življenje. To pa je le mogoče, če si gospodarstvo zboljšamo. Naši duhovni »verno katoličanstvo« razumejo tako, da jim ti kmet vse znosiš v farovž, kakor je to storil naš oče. Ali ta je moral, kajti

bil je prikovan na grajsko in samostansko roboto.

Vzlic temu je večkrat razbil te verige. Revež ni mogel zapustiti otrokom družega, nego prazne kašče, raztrgane bajte in njegovi potomci morajo zdaj zapuščati žene, otroke, ljubi dom ter delati najhujše delo v avstrijskih in ameriškanskih rudokopih in fabrikah. »Denar, denar sem«, se razlega raz lec naših cerkvá, da sezi-damo samostane! Prijatelj! Tvoji očetje so ga že veliko dali, ti sam ga daješ veliko, a duhovniškega soda ne boš nikdar napolnil, nima dna, zato pa: Skrbi za-se! Bog je sebi baje najprej brado ustvaril!

—a—

Trije dobri sveti.

(Španska povest; priredil Račovan.)

III.

Jedva je bil Janez odšel, že si je najel sedež na velikem vozu, ki naj ga popelje v njegovo vas. Vozil se je dalje in dalje s culico na hrbtu, z dobrimi sveti v glavi in s trdnim namenom, da se bode po teh svetih ravnal, kadarkoli bode mogoče.

Dospelši v podnožje visoke gore, kjer se je cesta po ridah vila kvišku, spomnil se je prvega sveta: Kadar vidiš bližnico prikrajšaj si s tem kos pota! in zdelo se mu je, da se mu je sedaj po njem ravnati

»Ali se ne more tu gor?« vpraša voznika.

»Ali ne vidite, da je to jedva za koze?«

»Brez truda ni plačila.«

In Janez Premišljaj pleza in pleza kvišku in gori se usede kraj ceste, da si odpočije in počaka voz.

Voza ni bilo dolgo in Janez je že mislil, da ga ne dočaka. Ako ga naposled vendar zagleda, počakal je vendar še.

A kako je bil presenečen, ko vidi, da ima sprevodnik krvaveč nos, hlapec zlomljeno roko, a potovalci so vsi več ali manj pobiti.

Mej potoma napadli so jih zločinci, jih pretepli in oropali. Janez pa se je spominjal svojega gospoda, čegar svet ga je obvaroval te nezgode, in potoval dalje.

Ker je hodil vedno po bližnicah, bil je vedno daleč pred vozom in tako tudi ni mogel natančno preračunati časa, kdaj pride do dobre gostilne. In tako ga je necega dne ujela noč v pustem, neobljudenem kraju. Po dolgem gledanju zagleda pri potu borno in razdrapano krčmo in dasi njena vnajnost ni bila vabeča, sklenil je vendar tukaj prenočiti in potrkal je. Slabo oblečen mož z lučjo v roci pride odpirat.

»Ali bi mogel prenočiti?«

»Da gospod!«

Janez vstopi, sede k ognjišču, kjer je krčmar baš zajca pripravljaj. Razven krčmarja ni bilo žive duše v hiši. Janez je že hotel vprašati krčmarja, zakaj tako sam živi v tej puščavi, ko se spomni na svet, da se ni mešati v družih ljudij zadeve. Vpraša torej, bode li kaj za večerjo.

»Da, imava tega zajca, vina in kruha!« odgovori krčmar na kratko.

Ko je bil zajec pečen, porine krčmar mizo k ognjišču, stopi v kot, odpre zaklopne vrata in zakriči v klet »Pridi gori!« Dasi je bil Janez hraber, ježili so se mu vendar lasje, ko je zagledal zaklopna vrata. Vsi strahovi starih pravljic in vse pripovedke od umorih prišle so mu zopet na

um. Strah njegov pa se je še pomnožil, ko se v odprtini pokaže grozno razcapano strašilo, čegar udrti oči se bile strahom uprte vanj.

Strašilo bila je ženska, ki je bojzljivo prišla skozi vrata kviško. Baš je hotel Janez zopet vprašati, kdo je ta nesrečna ženska in zakaj je v tako groznem stanju, ko se zopet domisli drazega sveta. In molčal je. Krčmar in gost usedla sta se k večerji, prvi miren, drugi preplašen, oba molčeča. Včasih vrgel je krčmar okostnici košček kruha ali pa kost, katero je ženska hlastno požrla.

Ko so povečerjali, dvigne se krčmar, bacne žensko nazaj v klet, zaloputne vrata in se mirno usede na ognjišče. Zopet je našemu Janezu prišla skušnjava, zakaj z nesrečno žensko tako kruto ravna, a tretjič premagal je radovednost svojo in brzdal jezik. Kmalu potem šla sta oba spat, a razburjeni Janez ni vso noč očesa zatisnil. Prvikrat v svojem življenju je vso noč premišljaj. Ko je napočil dan, je vstal, vzela svojo culico in hotel iti.

»Kaj«, vsklikne krčmar, »ne da bi znali pri kom ste prenočili?«

»Da.«

»Ste-li bili zadovoljni v moji hiši?«

»Da.«

»Ali se Vam ni nič čudnega zdelo.«

»Je-li treba, to še vprašati?«

Z odprtima rokama bližal se je krčmar sedaj Janezu, ga poljubil in vskliknil: Vi ste moji hiši povrnili mir, naju pa človeštvo.

Janez ga na to vpraša, kako bi bil on ju rešil. Krčmar mu to pojasni.

Moja žena in jaz živela sva v miru in milosti božji, ko je po sosedovem umešavanju prišel nemir mej naju in sva se vsak dan tako prepirala in psovala, da se je hiša tresla. Vsled teh sporov nastal je v moji ženi gnev proti meni in necega dne sem našel, da je bila na tem, postati mi nezvesta. Tedaj, blazen togote, prisegel sem, da se osvetim ženi in da vsacega ubijem, kdor bi se mešal v moje zadeve, dokler ne naletim na človeka, ki se ne bo na noben način mešal v moje zadeve. Tudi vas bi bila zadela usoda vsih onih, ki so se dotaknili mojih zadev! in nato zakliče nežnim glasom v klet: »Pridi gori, ljubljena žena, tvoje in moje muke so končane!« Jokaje se veselja prilezla je okostnica iz jame. Krčmar odprl je omaro, vzela iz nje dragocenih oblek in začel ženo preoblačiti. Mej tem pa je ostavil Janez krčmo. Pri ovinku na griči obrnil se je nazaj in videl, da je krčma v plamenu in da sta mož in žena, držeč se za roki, napotila se proti vasi, koje zvonik se je svetil daleč tam v daljavi.

Politični pregled.

Državni zbor. Zasedanje poslanske zbornice je končano. Trajalo je samo dobra dva tedna. Zbornica ni v tem času prav nič koristnega storila in to vsled nemške obstrukcije. Nemci so z zahtevanjem, da se morajo doslovno prebrati vse interpelacije in da se mora o raznih njihovih predlogah glasovati imenom, dosegli, da zbornica niti razprave ni mogla začeti o raznih nujnih zadevah. Vlada je prišla do prepričanja, da s to zbornico sedaj ni mogoče delati in je preložila zasedanje na nedoločen čas. Poslanci bodo imeli sedaj po-

čitnice, vlada pa bo delala sama zakone, kakor bo hotela, in si sama dovoljevala davke, to se pravi, vladala bo absolutistično.

Vlada in Lahi. Laški poslanci so sklenili, da začno proti vladi opozicijo. Koj po tem sklepu pa so šli prosjačit k ministerskemu predsedniku, naj ne ustanovi hrvatske gimnazije v Pazinu, naj se ne zavzema za ustanovitev dež. šolskega zaloga za Goriško in naj sploh ne podpira Slovencev in Hrvatov na Primorskem. Ministerski predsednik je nesramne Lahe pošteno nagnal, reki jim, da hoče tudi Slovincem biti pravičen.

Proč od Rima. Mej Nemci se je začelo veliko gibanje za izstop iz katoliške cerkve. Nemci pravijo, da katoliški duhovnik nima nič narodnega čuta, a če ga kaže, je to le hinavstvo, ker so duhovniki vsi mednarodni; dalje pravijo, da je katoliška cerkev Nemcem sovražna, da je to laška cerkev, da demoralizujejo duhovniki ljudi in da prava cerkev za Nemce je protestantska. Že doslej je jako veliko Nemcev izstopilo iz katoliške cerkve, a dela se na to, da jih o gotovem roku izstopi vsaj 10.000, česar se tudi zgodi, ker so Nemci silno razjarjeni proti svojim klerikalcem.

Ogerska. V Ogerskem drž. zboru traja zdaj prav za prav že štiri mesece velika kriza. Po novem letu se je vlada začela pogajati z opozicijo. Nekaj časa je kazalo, da se doseže sporazumljenje, zdaj pa se je zopet vse razbilo in ne ve nihče, kaj se zgodi.

Bolgarska. Te dni je nagloma umrla bolgarska kneginja Lujiza. Ministerstvo, kateremu je stal na čelu Stojlov, je odstopilo. Vodja novemu ministerstvu je Grekov.

Domače in razne novice.

Narodno izdajstvo. Slovenski državni poslanci so bili z veliko težavo od vlade izposlovali nekaj pridobitev za koroške Slovence. Stvar je imela ostati tajna, a ni ostala, kajti klerikalni poslanci so jo povedali dopisniku »Slovenca«, ki jo je obesil na veliki zvon. Vsled tega je vlada vse svoje obljube preklicala. Klerikalci so s tem storili nečuveno narodno izdajstvo, o katerem se bo o primernem času še govorilo.

Shod trgovcev in obrtnikov. Po inicijativi političnega društva »Jednako-pravnost« v Idriji se snuje v Ljubljani shod trgovcev in obrtnikov, da se dožene zjedinjenje glede konsumnih društev.

Cesarjeva zahvala. Odbor družbe sv. Mohorja je potom deželnega predsedništva v Celovcu Nj. Veličanstvu cesarju doposlal slavnostno knjigo »Naš cesar« in koledar za leto 1899., obe krasno vezani. Cesar je obedve knjigi sprejel in odboru se je za ta dar in za ob tej priliki pokazano lojalno in domoljubno mišljenje sporočilo cesarjevo zahvalo. — Slavnostno knjigo »Naš cesar« sta vzprejela tudi nadvojvoda Fran Salvator in nadvojvoda Oton.

Deželni dvorec v Ljubljani. V prihodnjem zasedanju dež. zbora kranjskega, to je meseca marca ali aprila, pride na vrsto tudi gradnja dež. dvorca, Ako dež. zbor odobri predlog dež. odbora, se začne z gradbo že letos.

Vipavska železnica. Pri političnem obhodu bodoče proge vipavske železnice

se je predstavila komisiji deputacija županov iz vipavskega okraja ter dala na zapisnik protest, v katerem se navaja: 1.) Da protestuje sodni okraj Vipava proti temu, da bi bila železnica Gorica-Ajdovščina lokalna, ker je kot taka popolnoma brez smisla in nepotrebna, ter se prosi za podaljšanje do Postojne, kajti le potem bode ona pravi blagoslov, ne le za Ajdovščino, temveč tudi za Vipavo in Notranjsko. 2.) Protestuje se proti črti Cesta, ker je odtod nemogoče podaljšati progno proti Postojni, ki bi ugajala trgu Vipava in ob južni, kakor tudi ob severni strani doline ležečim vasem; vendar bi izgubil ta protest svojo ost, čim bi se doglalo, da je mogoče podaljšanje po južni strani doline; ker je pa to nemogoče, izjavlja se 3.) za prvotno črto Ustje ter se namigne hkratu, da bi se z malim predorom pri Mavčah prišlo v Braniško in Raško dolino, ter odtod na Razdrto, ako že ni mogoče tega po Pasjem repu doseči. Trditev, da se da železnica iz Ajdovščine mimo Vipave do Št. Vida po sredi doline podaljšati, ter z velikim ovinkom na visoko Razdrto dvigniti, vidi se nam blazna, če tudi bi jo izrekel strokovnjak. — To je prvi korak sodnijskega okraja Vipava, ki vendar ne more mirno gledati, da bi se za slučaj podaljšanja železnice na ljubo nekoliko stotinam duš kar celi sodni okraj Vipava-Senožeče in Postojna ob strani puščali, kar bodo pa ti 3 sodni okraji združeni in s pomočjo svojih zastopnikov preprečevali.

Metliško grajščino je kupila klerikalna »Ljudska posojilnica« v Ljubljani za 80.000 gld. Bo velika zguba!

Občinske volitve na Štajerskem. V zgornji Polskavi so Slovenci strmoglavili dosedanja nemškutarski občinski zastop in so v njem zadobili večino. Nasprotno so pri volitvah v Merčni vasi zmagali nemškutarji.

Narodni dom v Radečah. Okrajna posojilnica v Radečah je kupila Petričev hotel in ga prekrstila v »Narodni dom«.

Italijanski rogovileži. Okrajno glavarstvo v Pulju je poklicalo na odgovornost 72 podanikov kralja Umberta I., ker so se, dasi so inozemci, udeležili politične demonstracije. Ti ljudje uživajo gostoljubnost pri nas in jo plačujejo s tem, da skušajo delati politično zrago.

Potres. Dne 18. m. m., se je v Ljubljani primeril precej močan potres, kateri se je čutil tudi v raznih drugih krajih na Kranjskem.

Ljubljanski občinski zastop je sklenil najeti posojil 800.000 gld. za izvršitev raznih nujnih potreb. Velik del te svote je določen za tlakovanje ceste. Ker bo tlak od kamna, se s to mislijo ne moremo sprijazniti.

Odklonjena avdijenca. Avstrijsko učiteljstvo je nameravalo vročiti cesarju posebno spomenico s prošnjo za izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva, a dotična avdijenca ni bila dovoljena.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu decembru 1898 je 149 strank uložilo 35.129 gld. 21 kr., 92 strank vzdignilo 16.565 gld. 89½ kr., 23 strankam se je izplačalo posojil 24.470 gld., denarni promet 252.378 gld. 15½ kr.

Odobreni zemljevidi. Naučno ministertvo je za porabo na ljudskih in meščanskih šolah in učiteljskih odobrilo Orožnov zemljevid Evrope.

Novi Raiffeisenovi posojilnici so osnovali v Gozjdu, hribovski občini v kamniškem okraju in v Robu na Dolenjskem. To bo še polom v teh posojilnicah!

Poštno vodstvo v Pulju je dobilo ukaz visoke vlade, da imajo njega uradniki s slovanskimi strankami slovansko občeovati. Uradnika, ki tega ni zmožen, premestiti je takoj. V Celju in po slovenskem Štajerskem še vedno nimamo jednakega ukaza, nego morajo biti veseli, ako v imenu nemškega uradnika občuje v slovensčini — poštni hlapec.

Slovenska kmetijska šola v Gorici ima letos — pet učencev! Vender je tudi goriški slovenski narod kmetijski narod. Kaj je krivo?

Kdo je kriv? Iz Primorske je bilo poklicano lansko leto 395 nadomestnih rezervnikov k orožnim vajam. Mej temi je bilo 284 pisanja in čitanja nevesčih, 31 ni vedelo imena Nj. Veličanstva cesarja, 182 pa ne imena cesarice, kdo je bil nadvojvoda Albrecht ni vedelo 314; kdo feldmaršal Radecky pa 276; h kateri državi pripada Istra, ni vedelo 176 vojakov. Tržaško namestništvo pa je še ta škandaloznost naznanilo vsem okr. šolskim svetom, mesto da bi se prijelo za nos.

Novo podzemeljsko jamo so našli v Pešati pri Cerkljah pod goro Pešaški vrh. Ista je 32 m pod površino ter baje polna krasnih kapnikov. Prijatelje prirodnih čudežev bo nova jama zanimala.

Telefonsko zvezo napravijo v kratkem času med Celovcem in Beljakom.

Nemški naklep. Pri odborovi seji rudarske zadruga v Celju šlo je za to, kako naj se obrne tisti denar, ki preostaja zadrugi pri upravnih stroških. Inženier iz Štor pri Celju je pri ti priliki predlagal, naj bi se s tem denarjem ustanovljale za rudarje v Štorah, Zagorju in Trbovljah — nemške šole. Delavci so brez izjeme — za to jim bodi tudi javna pohvala, — zavrgli ta predlog, ki natanko spričuje, koliko si upa tujec mej nami. Še tega bi se manjkalo, da bi se tam, kjer bi se imela deliti pravica, vtihotapljalo na delavske stroške ponemčevanje.

Nova slovenska posojilnica na Koroškem. V Železni Kaplji je pričela z novim letom poslovati posojilnica za Belo in okolico. Posojilnica je bila že pred letom ustanovljena, a iz raznih vzrokov je pričela delovati šele sedaj.

Novo šolsko poslopje zgrade tekom letošnjega leta na Viču pri Ljubljani. Otvorilo se bode za sedaj dva razreda.

Važne občinske volitve se bodo vršile meseca februvarja v razdeljenih občinah Pomjan in Marezige pri Koprju.

Občinske volitve v Radečah so se vršile dne 20. januarja in je zmagala klerikalna stranka.

Umrlj. V Ljubljani je umrl prelat dr. Čebašek, kateri je svoje premoženje volil različnim dobrodelnim zavodom. — V Novem mestu je umrl kanonik Frank, ter je svoje premoženje zapustil ondodni kapiteljski cerkvi, za nepotrebno katoliško gimnazijo pa nobenega krajcarja.

Srečolov je dovolilo finančno ministertvo požarni brambi v Škofji Loki. Dovoljenih je 2500 srečk z dobitki v efektih.

Nesreče. 67letni posestnik Ivan Birk iz Šmartna pri Ljubljani je svoj voz tako narodno naložil z drvimi, da se je voz nanj prevrnil in ga ubil.

Efektno loterijo s 500 srečkami je dovolilo finančno ministertvo kmetijski podružnici v Lescah.

Nova podzemna jama. Poleg izvira Vipavščice na zapadni strani Nanosa za grajščino grofa Lanthierija, iščejo že nekaj let sem živo srebro. Rov, kateri se v ta namen koplje, je že 270 m dolg. Te dni našli so na koncu tega rova veliko podzemsko jamo, katere še ni mogoče premeriti. Široka je blizu 20 m in isto toliko visoka. Vsa jama je nad 10 m napolnjena z vodo.

Velik požar je uničil v noči od 22. do 23. m. m. v Dolenjih Kamujah pri Novem mestu, osmim posestnikom večinomoma vsa poslopja ter poljske pridelke. Skupna škoda se ceni nad 16.000 gld., zavarovani so pa bili skupno le na okroglo 1800 gld., ker večina izmed njih sploh ni bila zavarovana. Zgorelo je skoraj pol vasi. Največjo škodo, namreč 3500 gld., ima posestnik Jan. Habjan, ki ni bil zavarovan, po 3000 gld. škode imata posestnika Jan. Sajè in Fr. Pangre, oba nezavarovana. Goreti je pričelo ob polu 12. uri in šele ob 8. zjutraj se je gasilec posrečilo omejiti ogenj. Kako je ogenj nastal, se ne ve gotovo; pripoveduje se, da vsled neprevidnega ravnanja z žrjavico.

Poskušeni samomori. V Ljubljani se je te dni poskusil ustreliti neki vojak. Zadel se je tako nesrečno, da mu je krogla razbila čeljust in poškodovala nos in jedno oko. Mož se je hotel usmrtiti, ker ga je neki lajtnant hudo preganjal. — V Celju se je korporal Jesih radi nesrečne ljubezni poskusil ustreliti, a se je samo težko poškodoval.

Šesti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovala so naslednja županstva: Brezovica pri Ljubljani 22 gld.; Šmihel-Stopiče 50 gld.; Planina pri Rakeku 55 gld.; Borovnica 30 gld.; Škocijan pri Dobravi 20 gld.; Preserje 25 gld.; Vič 50 gld.; Šmartno pri Litiji 20 gld. in Postojna 100 gld.

Stekel človek. V Trstu se je zgodila grozna nesreča. Pred nekaj dnevi je bil neki pes ugriznil dva možka, mej njimi 32letnega natakarija, Jožefa Marve. Omenjenega psa so nekaj dni kasneje ustrelili in pokazalo se je, da je bil stekel. Marve se za lahko prasko, katero mu je bil pes pravzročil, ni zmenil. Čez nekaj dni so se pri Marvetu pojavili prvi znaki melanholiije in blaznosti. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so takoj spoznali, da moža ni rešiti. Marve je hitro po prihodu stekel in po nepopisnih bolečinah in groznem divjanju umrl.

Konec sveta. Zvezdogledi, ki nam vedno tako zanesljivo in natančno preračunijo, kdaj bo solnce mrknilo in kdaj mesec, imajo tudi proračunjeno, da bode letos 13. novembra naša zemlja trčila z zvezdo repatico. Mnogi po svetu so v groznem strahu, da bo takrat konec sveta. Toda tega se ni treba bati in zvezdogledi tudi tega ne trdijo. Da bo pa zemlja z zvezdo trčila, to pa smemo zvezdogledom verjeti, ker so vedno nebesne prikazni tako določeno naprej preračunjali; tudi verjeti smemo njih trditvi, da se radi tega ne bo zemlji in zemljanom nič žalega storilo, kajti repatice niso tako čvrsta telesa, kakor naša zemlja, ampak velika množina raztresenih drobcev, ki imajo v gotovi smeri svoj tek, in se našemu očesu kažejo v obliki svetlega repa zvezde repatice. Skozi tak svetli rep, tako nas zagotavljajo zvezdogledi, je naša zemlja že večkrat šla, ne da bi zemljani to čutili. le prav mnogo utrinkov je videti, ali po domače rečeno, prav pogosto se zvezde

utrinjajo; po dnevu tega seveda nič ne vidimo, a vendar se po dnevu isto godi, kakor po noči. Takih utrinkov bomo 13. novembra mnogo videli, če bo jasna noč. Iz dunajske zvezdarne bo več zvezdogleedov šlo z opazovalnim orodjem v Indijo opazovat ta dogodek, ker je tam zanesljiveje čisto nebo. Takih drobcev se vedno mnogo nahaja po velikanskem svetovnem prostoru in marsikateri pade tudi na zemljo; vendar so nesreče vsled tega silno redke. Preračunjeno je, da je dosedaj le vsakih sto let enega človeka ubilo, in da je v sedanjem stoletju tisti eden že ubit.

Tržne cene v Ljubljani

4. februarja 1899.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	10	50	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež, "	8	50	Surovo maslo, "	—	85
Ječmen, "	7	50	Jajce, jedno	—	03
Oves, "	6	50	Mleko, liter	—	08
Ajda, "	8	50	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, "	8	50	Telečje " "	—	60
Koruza, "	5	80	Svinjsko " "	—	58
Krompir, "	2	80	Koštrunovo " "	—	40
Leča, "	12	—	Piščanec	—	60
Grah, "	10	—	Golob	—	18
Pižol, "	10	—	Seno, 100 kilo . . .	—	196
Maslo, kgr.	—	96	Slama, " "	—	178
Mast, "	—	70	Drva trda, 4 metr.	—	680
Špeh svež, "	—	66	" mehka, 4 " "	—	5

Loterijske srečke.

Gradeo, 21. januarja. 50, 55, 26, 18, 77.
Lino, 28. januarja. 12, 34, 68, 72, 88.
Brno, 25. januarja. 43, 1, 44, 77, 21.
Dunaj, 21. januarja. 29, 50, 83, 5, 37.
Trst, 28. januarja. 62, 33, 16, 55, 52.
Praga, 1. februarja. 20, 12, 82, 28, 52.

Na prodaj je mlin

na močni vodi v Doljah pri Bučki na Dolenskem z dvema tečajema in stopami. Dalje pód, spodaj klet, in hlev za živino ter trije svinjaki, lep sadni vrt, travniki, hrastov gozd in dve veliki njivi. Vse je v lepi ravnini blizo doma in farne cerkve. Poslopje je novó in v prav dobrem stanu. Cena je 1800 gld. — Nekaj kupa lahko ostane na mlinu.

Več se izve pri

Martinu Ambrožu

v Doljah, pošta Bučka.

Posojilnica in hranilnica

v Moravčah

registrovana zadruga z neomej. zavezo

obrestuje hranilne vloge po

4³/₄ 0/0

t. j. 4.75 gld. in plačuje rentni davek.

Načelništvo.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah od 5 kilogramov naprej

Filip Weil

velika trgovina z lasmi

v Spodnjem Kraloven na Češkem.

P. n. čitatelje te anónce opominim, naj opozore na mojo adresu zbiralce zmešanih las.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid
navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Vožnje karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Julij Popper,

Bahnstrasse 8, inomost.

Vizitnice

priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodecnihih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriiljubljenjša kavina pijača v stotisočero rodovinah.